

SERONEGATIIVSED SPONDÜLARTROPAATIAD

Seronegatiivsed spondülartrropaatiad ehk lülisambahaigustused on rühm reumaatilisi põletikulisi haigusi, mis on saanud oma nime sellest, et nad on seronegatiivsed, st et haigete veres ei ole reumatoidfaktorit ega teisi autoantikehi, ja sellest, et nende haiguste puhul kaldub tekkima põletik lülisambaliigestes (kreeka keeles *spondylos* on selgroolüli ja *arthros* on liiges).

Seronegatiivsete spondülartrropaatiate rühma kuuluvad järgmised haigused:

- (jäigastav) lülisambapõletik (*-spondylitis ankylopoetica*, Bechterewi tõbi);
- reaktiivsed liigesepõletikud ja Reiteri tõbi;
- haavandilise koliidiga ja Crohni tõvega kaasnev liigesepõletik;
- mõned noorte liigesepõletiku vormid;
- psoriaasiga kaasnev lülisambaliigeste põletik.

Kõik need haigused võivad põhjustada põletikke nii lülisamba kui ka jäsemete liigestes. Iseloomulik on ristluu (ld k *sacrum*) ja niudeluu (*ilium*) vahelise liigese (sakroiliakaalliigese) põletik — **sakroiliit**. Neil haigustel on rida ühisjooni: ühine haigestumissoodumust suurendav ohutegur HLA-B27; need on peamiselt noorte ja noorte täiskasvanute haigused; võivad põhjustada reumaatilise põletiku ka silma eesosas, vahel ka südames ja aordi seinas. Ehkki liigesepõletikud võivad olla alguses päris rasked, paranevad paljud isegi ilma ravita.

Ühine ohutegur viitab sellele, et neil haigustel on ühine tekkeviis. On tõenäoline, et kõik need haigused on keha reaktsiooniks soolestiku ja suguteede nakkustele nagu ka reaktiivsed liigesepõletikud.

Soomlased kuuluvad nende peamiselt külmas kliimas elavate rahvaste hulka, kelle seas HLA-B27 on tavaline. Soomlastest on HLA-B27-positiivsed 15%, keskeurooplastest 8%, jaapanlastest 1% ja Lõuna-Ameerika indiaanlastest veel vähem. Kuna HLA-B27-positiivsetel inimestel on risk haigestuda selle rühma haigustesse 100 korda suurem kui teistel, esineb seronegatiivseid spondülartrropaatiad soomlaste seas ebatavaliselt palju. Soomlased on ka silma paistnud nende haiguste uurijatena.